

„Edinost“

zobja enkrat na dan, razen nedelj in
povork, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročilo brez priložene naročnine za upravo
ne odira.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srednje številke po 6 stotink (3 avč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petilo. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Poslana, oamrtine in javne zabavo do-
mači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Čekopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loče Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Moliv
glebo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik koncesij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trst

Važnost Trsta.

V.

In ta košček zemlje se svojo divno lego
ob Adriji — ta košček zemlje, ki je z bok te
lege svoje svetovnega pomena — ta košček
zemlje, na katerem so vrata za import in
eksport Evrope v široki svet — ta klasični
košček zemlje, ki je mejnik med dvema ve-
likima svetovima, med Slavizmom in Italija-
nizmom — ta košček zemlje, ki je res klasi-
čen v etnografskem pogledu — ta košček
zemlje, po katerem steza roko Germanstvo in
Italijanstvo — ta košček zemlje, na katerega
so obrnne vse oči, ker bo prevažen objekt v
orjaškem boju, ki se mora izvojevati med
tremi svetovi, med Slavizmom, Germanizmom
in Romanizmom — ta košček zemlje, za ka-
tere usodo se zanimljejo državni in poli-
tični vse Evrope:

ta košček zemlje je del naše sloven-
ske lasti, naše slovenske domovine, ta
košček zemlje je integralen del naše
posesti!

Italijanstvo se trže za ta košček drago-
cene zemlje ob Adriji, da si nima za te svoje
aspiracije nikakega pravnega naslova v dr-
žavnopravnem pogledu in se more opirati
jedino le na etnografski moment, na nacio-
nalno idejo, to je: na okolnost, da je del
prebivalstva teh pokrajin italijanske narodnosti!
Ali bolje rečeno: da gotov del prebivalstva
na tem koščku zemlje italijanski govori,
kajti oni del »Italijanstva« na tem ozemlju,
ki je res italijanskega izvora, je tako majhen,
da kar izginja. Vse drugo je le odpadke od
drugih narodov, največ seveda našega slo-
venskega in hrvatskega naroda, z bok če-
sar ne more torej Italija tudi v imenu
narodnega principa izvajati nikake pravice za
reklamiranje Trsta.

No, dočim se Italija more sklicevati vsaj
na okolnost, da je gotov del prebivalstva na
tem ozemlju res italijanskega izvora, in
na okolnost, da je to ozemlje v sosesčini Ita-
lije, pa nima Nemčija ni sence, ni sledi ka-
kega pravnega naslova, ni etnografskega, ni
državnopravnega, za reklamiranje Trsta v
sfero nemških interesov. Tu ni bil Nemec-
nikdar in ni tudi danes avtohtonen element, a
teritorialno je Nemčija povsem ločena od na-
šega ozemlja.

A če Italija vzlie temu, da si more le z
falzificiranjem dejstev ustvarjati le neki na-

mišljeni, navidezni pravni naslov do našega
Trsta, in če velikonemška ideja reklamira
Trst za se vzlie temu, da pa nima prav no-
bene, niti ne dozdevne, le namišljene pravice
do tega koščka zemlje, potem se moramo
vprašati: kako naj bi bilo možno, da ne bi
ves slovenski narod se svojo
srčno krvjo, z vsem intelektom
svojim branil in čuval tega biser-
ja svoje lasti?! Mi da ne bi branili tega
zlatega prevažnega kosa svoje lasti, mi, ki se
moremo sklicevati na okolnost, da biva tu
naš narod od pradavnih časov in da si je pri-
posestvoval vse pravice avtohtonnega prebi-
valstva?! Mi da ne bi označali vsega na-
roda slovenskega kakor solastnika tega ko-
ščka zemlje, ko vendar to naše pravo sloni
toliko na etnografskem, narodnem, kolikor
na principu teritorialne skupnosti?!

Slovenec, ki se še danes ne zaveda, kaj
je Trst za narod slovenski, ta naj se skrije,
ker zaslučuje očitjanje, da nimalo ne pozna
narodnega in političnega položaja našega na-
roda, najmanj pa — najeminentnejše narodno-
gospodarske koristi naroda slovenskega! Žal,
žal, da je še mnogo mnogo takih Slovencev,
ki zaslučujejo tako očitjanje! Žal, da je še
mnogo takih Slovencev, ki so slepi, da ne
vidijo v našem Trstu tega, kar vidi vsi drugi
tudi teritorialno oddaljeni svet! Žal, da je še
mnogo mnogo Slovencev — tudi takih, ki
hočejo biti uštet med »zavedne« — ki go-
voro o Trstu in o rojakih svojih, borečih se
za ohranitev te pozicije, približno z istim za-
nimanjem kakor morda o Novi Zelandiji, ali
pa o prebivalcih na ledenem severnem tečaju
te zemlje!

Politični pregled.

V Trstu, 2. aprila 1902.

Celje. V nemških listih, vsaj v večini
istih, kakor da se je ogorčenje in razburjenje
nekoliko poleglo. Vsaj takih izbruhov jeze in
ogorčenja ni čuti več. Ogorčenje? Razburje-
nje?! Je-li bilo vse to kipenje resnično,
pravo, pristno, naravno v vseh nemških sku-
pinah?! Je-li res prihajalo iz občutka, da se
je krivica dogodila, iz občutka, da nemški
stvari preti nevarnost?! Ne, absolutno ne!
Pri mnogih je bila le jeza njega, ki se peni,
ker ne more delati krivice, jeza tirana, ker
se je morda kdo odtegnil njegovi pesti! Pri
mnogih pa niti to ne. Mnogi so hlinili jezo,
ker so bili — v strahu. Mnogi so bili

uverjeni, da je ves ta nemški hrup frivolon,
da se je vsa ta afera brez potrebe napihnila
od nemške strani do državne sfere, do do-
godka, radi katerega morajo, notri sredi
relativnega miru, začeti puške pokati in zve-
neti vojne trombete. Ali kričali so tudi oni,
torej uganjali komedijo, ker so kričali drugi!
V tem pogledu smo čitali te dni v nekem
nemškem listu neko izjavo enega moravskih
veleposestnikov »srednje stranke«, torej enega
tako imenovanih zmernih, ki je res prezna-
čilna, ker pravi s kako malo resnosti, stvar-
nosti, lojalnosti in politične iskrenosti in
poštenosti, in s kolikim preobiljem strahu
pred nemškim radikalizmom so se mnogi
Nemci sukali okolo tega nesrečnega celjskega
vprašanja.

Mož iz srednje stranke Moravske je
menil namreč — mej drugim — da nje-
gova stranka sicer nikakor ni
prepričana o potrebi preme-
ščenja slovenskih paralelnih
razredov iz Celja, vsa stvar da se
jej zdi neizrečeno malenkostna! Vendar pa
so nje člani glasovali za Stürckhovo resolucijo,
ker so menili, da zahteva državni interes, da
se prerazdraženi levici nudi dozo političkega
antipirina.

To bi bilo zopet nekaj novega original-
nega. Kar je »malenkostno«, kar tudi ni
»potrebno«, se proglasa tu kakor postulat
državnega interesa! Kjer gre za kulturne
potrebe prebivalstva, naj bi ne odločala po-
treba, ampak strah pred kako razbrzdano,
razdraženo stranko! Radi nenormalnega du-
ševnega stanja strank na levici, radi stanja
ljudij, ki vzbujajo zanimanje političnih psi-
hologov in patologov, naj narodi ne pridejo
do svojega prava! S takih stališč naj bi se
torej urejale važne stvari v državi?! Če bi
kdo zahteval, naj se važne javne stvari ure-
jajo po zahtevah kakega — noreca, reči bi
mu morali, da je sam norec. Če se je nem-
škim politikom z bok megalomanije in po-
žrečnosti njihove, začelo vrteči preveč kolese
v glavi, če duševno niso več normalni, pa naj
se gredo — kurirat!

Ali nečuvno je, ako možje, ki hočejo
biti resni, ki pretendirajo, da se jih smatra
za resne in patriotične politike, iz strahu
pred iz gole objestnosti »prerazdraženimi«,
odrekaajo narodom sredstva za kulturni razvoj
in napredek. Kako naj pridemo v državi
naši do pomirjenja, kako naj se narodi — ki
so po pravici ogorčeni do skrajnega — po-

tolažijo, ako se jih žali in izživlje zopet in
zopet v edini namen, da bi tolažili one, ki
so »prerazdraženi« le z bok svoje srditosti in
nestrpnosti!

Vsekako pa vidimo na tem tu pribitem
slučaju, koliko hinavstva je na vsem tem
nemškem ropotu radi Celja!

Trozveza minolosti in bodočnosti.

Po listih nadaljujejo ngibanja, o vspehu se-
stanka med nemškim kancelarjem grofom
Bülowom in italijanskim ministrom za znanje
stvari Prinettijem. Ali zdi se, da so mero-
dajni činitelji to pot hoteli pustiti javnost
povsem desorijentirano. Nikdo ne ve povedati
ničesar konkretnega o vsebini razgovora med
obema državnikoma. Kar se piše so vse le
konjektуре, ugibanja. Ali splošno občutiti pa
je to, da se trozveza obnovi, ali — s spre-
membami. Trozveza bodočnosti se utegne bit-
stveno razlikovati od trozveze minolosti. »Novo
vreme« povdarja veliko nezaupanje, ki so je
udeležnice na trozvezi same začele gojiti do
te kombinacije, ter navaja kakor dokaz temu
dejstvo, da hoče Avstro-Ogerska in Nemčija
skleniti separatno pogodbo glede vzhodno-
azijskega vprašanja, Italija pa se hoče pri-
družiti izjavi Francozko-Ruski (na dogovor
med Anglijo in Japonsko.)

Da, to je res znak velikega nezaupanja,
ako države, hoteče varovati svoje interese
ob važnih svetovnih dogodkih iščejo opore
izven zvez, v katerih stoji!

Če se torej trozveza obnovi, vendar svet
ne more verjeti prav, da jej vsebina ostane
psejnjaja.

Italija v Afriki.

V Italiji so menda že
pozabili na žalostni konec njih akcije, ki so
jo vodili pod zgornjim naslovom, ker že zo-
pet sanjajo o ekspedicijah v ta del sveta,
čegar samo ime bi jih moralo navdajati z
grozo. Ker jim je v Abesiniji tako korenito
izpodletelo, mislijo sedaj v drugič poskusiti
svojo srečo na polju kolonialne politike v
Afriki in sicer v Tripolisu, kakor smo ome-
nili že večkrat. To je bil menda tudi eden
glavnih nagibov, da so začeli iskati prijatelj-
stvo Francije. In če je smeti verjeti italijan-
skim glasilom, si je Italija že pridobila pri-
voljenje Francije za svoje nove načrte v Af-
riki. Pa tudi druge vlasti da ne bodo delale
ovir. Rimski listi poročajo celo, da se v Rimu
že vršijo priprave v ta namen, da se v krat-
kem odpošljejo italijanske čete v Tripolis.

Evropejske vlasti torej nimajo baje nič
proti tej novi italijanski akciji ali drugo koš-

neprijaznega za Dobranića. In tetka je včasih
prelivala tudi kašje solze o tem. Klari je bilo,
da znori. Nekakim zlohotnim veseljem je pri-
občevala možu svojemu kapljo za kapljo tega
ljutega strupa, vsako psovko, vsako kletev,
a zaključek vsakemu zlohotnemu govoru je
bila ujedljiva graja, da je Dobranić sam
kriv svoji nesreči, ker da je odbil bogatega
zeta. Da, slednjič je odločila, da se s Pavli-
nino pomočjo reši Vladimira, da primami zo-
pet bogataša, da prevari Vladimira, Pavlino
in moža svojega.

No, Dobranića niso odstavili od službe.
Ob vsej graji in vsem kriku je bilo razsod-
nih ljudij, ki so od prej poznali njegov um,
njegovo čedenost, njegovo poštenje, ki so na-
glašali posebno to, da ni bil nikdar besen
strankar, da je bil v svojem poklicu, brez
ozira na politiko, vsikdar vesten in pravičen.
Vsaj kolikor koliko mu je odleglo od strašnih
muk, na katere sti ga navijali lastna žena
in pa skesana vest. Dokler je bil v poklicu,
so mu upniki zopet prizanašali, zopet je mo-
gel prehranjati svojo rodbino. Dobranić je bil
od onih šibkih ali plemenitih karakterjev,
katerih živa strast ali pa nehanje meče na
kriva pota, od kjer ni povratka, ki pa, če
tudi strti po neodi, tudi na tej krivi poti

ohranjajo dobro srce ter gledajo, da čim manj
greše. Obstanek je bil Dobraniću zagotovljen,
ali odvzeta mu je bila naša, da bi kedaj do-
segel večje, izdatneje mesto. Življenje mu je
postalo zoperno, duša mu je bila trudna od
tolikih žalosti. Samo hčer da bi oddal, samo
hčer da preskrbi, svojo miljenico, potem more
leči v grob! Sin mu Koloman je malo mar-
al za učenje, zato je sklenil dati ga v vo-
jake in Koloman je res dobil brezplačno me-
sto v vojaškem zavodu. A Klara? To ime je
prebadalo Dobraniću srce kakor nož. Nekdaj
mu je zvenelo kakor glas srebrnega zvona
— danes mu je napolnjalo dušo z grenkobo
in muko. »Kaj bo iz Klare, ako umrě?« se
je vpraševal Dobranić. »Mari je ona vpraše-
vala, kam pridem jaz?« si je odgovarjal
trpko. »Naj bo, kar je! Dokler sem živ, dr-
žati hočem besedo, dano njenemu očetu; vla-
diti jo hočem za seboj, kakor obsojenec svoje
okove, ali na pragu mojega groba se nehuje
ta dolžnost; v grobu moja mirno spal, a ona
naj išče usmiljenja pri Bogu-usmiljenemu.
Lucija, ta nežni cvet, ne sme poginiti v burji
tega življenja. Oh, Bog mi je prisodil vsaj
to srečo, da jo vidim rešeno, zavarovano v
naročju čestitega moža.

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. t. d.

IV.

Videči, da jim je odvzeta zadnja opora,
razletili so se nasprotniki naroda na vse
strani. Nekateri so ušli preko Drave, da bodo
soudelževali madjarskemu gibanju, nekateri
so si na Štajarskem iskali mirnega zavetišča,
mnogi so se umaknili na svoja imetja, da ni-
česar ne čujejo in ne vidijo v svetu. No,
kakor je vsikdar v takih burnih dobah, za-
vladala je proskribeja, vsled katere je pone-
srečil marsikateri sicer pošten človek, ki ni
umel nove struje, verujoči v večnost fevda-
lizma, dočim so se na drugi strani okoriščali
s plenom izvestni namišljeno narodni kričaji,
ki so pozneje postali najzvestejši podajajoči nem-
škega absolutizma. A ta skrajnost brez hladne
razsodnosti je zavlekla domovino na pot, kjer
se je začelo pozabljati staro pravo naše kra-
ljevine, ter se je pripravljala pot tistemu času,
ko se je imela v drugič pojaviti ideja Jožefa
Družega, ko se je naša domovina imela po-
nižati v avstrijsko pokrajino.

Gospod Dobranić je bil ostal v Zagrebu,
on ni bežal nikamor. Srce mu ni dalo, da bi
storil, kar so hrvatski prijatelji Košuta za-
htevali od njega; on ni delal na skritem proti
narodu, z druge strani pa se je sramoval iz-
povedati javno, da mu je bilo srce na strani
naroda, ker — je rekel sam sebi — kdo mi
bo veroval to, da so moje besede iskrene, ako
izjavim sedaj, ko so moji doseženi tovariši
poraženi, da sem na strani narodne stvari?!
Da, govorilo se bo, da sem lažnjivec, da sem
se le radi osebne koristi spreobrnil. Dobranić
je molčal in je molčel trpel strašne muke.
Tudi nanj se je izlila splošna jeza. Četa raz-
gretih mladičev mu je razbila okna, vsaki
dan so zvenele pod njegovim oknom popevke,
v katerih so se preklinjali »izdajice naroda«,
a vsaka kletva, gromeča v tiho noč, je za-
devala v bolno dušo njegovo kakor zastrup-
ljena strela. Že so začeli pristaše protinardne
stranke metati iz služb, da, tudi njegovega imena
se spominjali ob psokah. Rojakinje, pri-
hajajoče h Klari, so donašale vsaki dan nove
novice, osobito pa tetka Pavlina, ki se je
bila stalno naselila v Zagrebu. A ta »dobra
duša« je znala potrtega lica, polnega so-
čutja, Klari izbrbljati vse, kar se je še
petalo in govorilo po mestu neugodnega in

ljivo vprašanje je, kaj porečejo k temu Tri-
politanci sami?! Da vidimo, je-li pojde Ita-
lijanom v Tripolisu kaj bolje, nego jim je
šlo v Abesiniji?!

Vojna v južni Afriki. Lord Kitchener poroča zopet, koliko Burov so Angleži ubili in ujeli! In sicer pravi, da je v mino-
lem tednu bilo ubitih 26 Burov, 259 pa ujetih.
K temu svojemu poročilu pa pristavlja grenko
kroglicjo, da so se Buri začeli zopet jako
živahno gibati v severovzhodnem Transvaalu
in sicer pod poveljstvom Beyerja, kateri da
je se svojimi četami obkolil neki angleški
oddelek. V tolažbo pa zatrjuje Kitchener, da
se je tej angleški četi posrečilo ubežati. Isto-
tako da so Buri iz obeh republik ter kap-
landski ustaši v Kaplandiji zopet začeli
energično napadati Angleže.

Kar se tiče sestanka transvaalske vlade
se Stejnem in Delareyem, se ne ve še nič
pozitivnega. Angleške vesti zatrjujejo sicer,
da se jsti v kratkem sestanejo; s tem pa
nikakor še ni rečeno, da so se že sestali.

Iz Londona so začeli zopet trositi vest,
da je Krüger nezadovoljen s Schalk Burgher-
jevim postopanjem ter da stori vse mogoče,
da se mirovna pogajanja izjalove. Dokler pa
Krügerjevo okrožje zatrjuje, da Schalk Burger
postopa v popolnem soglasju s predsednikom
Krügerjem, ne more se nikakor prav verjeti
tendencioznim vestem, katere se pošiljajo v
svet od angleške strani.

Včeraj je dospel v Berlin nizozemski
ministrski predsednik dr. Kuyper in sodi se
splošno, da je njegovo potovanje v Berlin
v zvezi z mirovnimi pogajanjmi v južni
Afriki.

Dr. Kuyper da upa, da ga nemški drž.
kancelar vsprejme kljub temu, da je nemška
vlada svojočasno odklonila vsako posredovanje
med Angleži in Buri.

Angleški vojni minister je včeraj sporo-
čil, da se je v južni Afriki blizu Babertona
(v Transvaalu) dogodila grozna železniška
katastrofa, o kateri je bilo 39 angleških vo-
jakov ubitih, 45 pa ranjenik. Seveda so bili
tu gotovo vmes Buri, ki so povzročili, da je
vlak skočil s tira in padel v kak prepad.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški bo imel jutri ob
7. uri zvečer svojo javno sejo. Na dnevnem
redu je tudi predložitev sklepnih računov za
upravno leto 1900, potem imenovanje odbora,
ki ima študirati, kako bi se mogle v mestno
gospodarstvo uvesti eventuelne ekonomije
in slednjič stvar ustanovitve ljudske šole v
Gropadi.

»Avanti« — »Sole«. Kakor je našim
čitateljem že znano, je bil pred velikonoč-
nimi prazniki — vsled odredbe kompetentnih
oblasti — Camberjev dnevnik »Avanti« su-
spendiran. Gosp. Camber pa je — sluté, da
se mu z ozirom na izjemno stanje utegne
prigoditi kaj sličnega — že kakih 14 dni
pred velikonočnimi prazniki prijavil dotičnim
oblastnim izdajanje novega dnevnika z ime-
nom »Indietro« (Nazaj!). Ko je bilo izdaja-
nje prejšnjega njegovega lista »Avanti« res
suspendirano, hotel je gosp. Camber takoj
začeti z izdajanjem novega lista »Indietro«;
a tu se je doznalo, da se je o svojočasni
prijava tega lista dogodila neka pomota,
valed katere je bila prijava neveljavna. Lista
pa ni mogoče začeti prej izdajati, nego je
minolo 7 dni po prijavi.

Ker je bilo že prej znano vsem, da sta
Bianchi in Depangher mislila pričeti z izda-
janjem antisemitskega lista pod imenom »Il
Sole«, ki bi delal konkurenco »Avantiju«,
opustil je Camber misel o svojem namerjanem
»Indietro« ter je prijavil oblastim, da bo on
izdal list »Il Sole«! To pa je mogel sto-
riti, ker Bianchi in Depangher nista še pri-
javila oblastim izdajanje svojega lista. Na ta
način je torej pojasnjeno, kako da je list
»Il Sole«, ki se je mislil ustanoviti kakor
konkurenčni list »Avantiju«, postal naslednik
temu listu. O tej zadevi smo doznali zani-
mivo dogodbe, ki se je vršila na policijski
direkciji. Ko je namreč Bianchi izvedel, da
ga je Camber prehitel s prijavo lista »Il
Sole«, hitel je na policijo k policijskemu ko-
misarju g. Zieglerju, da tam protestira radi
Camberjevega postopanja. Ravno v času, ko
je bil Bianchi pri omenjenem uradniku, vstopil
je v isto sobo eden Camberjevih pover-
jenikov, ki je prišel tja v neki stvari novega
lista. Bianchi je v pričo tega zopet ponovil
svoj protest, na kar mu je dotični uradnik
odvrnil, da je vsako protestiranje brevspešno,
ker Bianchi ni še prijavil izdajanje svojega

lista in nima nikake pravice protestirati
proti temu, da bi kdo izdal list pod
istim imenom, pod katerim ga je hotel izda-
jati kdo drugo.

Toliko se nam je zdelo vredno sporočiti
našim čitateljem, da bodo znali že v naprej
zavzeti svoje stališče nasproti novemu listu
»Il Sole«, ki bo, kakor smo že omenjali,
pisan v duhu bivšega »Avanti«-ja.

»Il Sole« prične izhajati v nedeljo, dne
6. t. m.

**Otvoritev proge Trst-Buje nove istr-
ske lokalne železnice »Trst-Poreč«.** Torej
je vendar-le res, da je bila včeraj otvoritvena
vožnja proge Trst-Buje nove železnice istrske.
Dolgo nismo mogli nikakor pozitivno doznati
tega in smo se bali tudi mi (z drugim ob-
činstvom vred), da je bila tozadevna vest, ki
so jo prinesli nekateri tukajšnji časopisi, le
znano pošiljanje v april. Tako tajnostno, skoro
ob izključanju javnosti se je pripravljalo to
otvorjenje. Danes pa smo izvedeli od kompe-
tentne strani, da se je včeraj vendar res otvo-
rila ta železnica. Od danes naprej vozila bosta
med postajama Trst in Buje dva mešana
vlaka in sicer odhaja prvi vlak iz Trsta ob
9:50 zjutraj, drugi pa ob 7:10 uri zvečer. —
Prvi bo prihajal v Buje ob 1:15 uri popo-
ludne, drugi pa ob 10:20 uri zvečer.

Iz Buj bo odhajal prvi vlak ob 5:05 uri
zjutraj in bo prihajal v Trst ob 8:30 uri zj.,
drugi pa bo odhajal iz Buj ob 3. uri pop.
in bo prihajal v Trst ob 6:10. zvečer. Natan-
čen vozni red prinesemo jutri.

Socijalni demokratje. Strankarski odbor
jugoslovanske socijalne demokracije se bo
prihodnje jesen pečal s predlogom, da se
strankarsko vodstvo premesti iz Trsta nazaj
v Ljubljano. — Tako poroča »Slovenec«, ka-
teremu prepuščamo tudi odgovornost za to
vest.

Dra. očno priznanje. Pod tem na-
slovom smo prejeli:

Te dni je nanesel slučaj, da sem prišel
v razgovor z nekim osebnim znancem svojim,
ki je goreč socijalni demokrat, ali, ki se vsaj
kaže takega. Hočeš nočeš bila sva kar hkratu
notri sredi debate o burnih in krvavih do-
godkih tržaških v mesecu februarju. In
kakor je to več nego umevno, tako je
več nego naravno, da se nisva strinjala. On
je trdil svojo, jaz svojo, ker on je sodil o
stvarih in dogodkih skozi naočnike, ki so
mu jih drugi nadelili in pobar-
vali z barvo socijalistične enostranske ten-
dencije, jaz pa sem sodil o istih po svojem
prepričanju, kakor mi je dozorelo po skušnjah
in — zmotah svojega lastnega življenja.

Svoječasno — ko smo imeli še tu mej-
nami spretnega sodruga Kristana in ko je bil
isti nastopil z agitacijo za prireditve velike
demonstracije slovenski šoli v prilog, smo mi
na tem mestu nastopili najenergičnejše —
proti vsaki taki demonstraciji. Dokazali smo
bili, da se s takim nastopom ne doseže nič
druzega, nego to, da lep del demonstrantov
pride v nesrečo, kar koristi le našim nasprot-
nikom, nam pa le škodi!

Govorili smo bili tedaj, da bi v slučaju
demonstrativnega nastopa ne imeli proti sebi
le redarstva, ampak bi proti nam nastopili
celo oni, ki so skrivoma agitirali za tako de-
monstracijo!

Slovenci bi tako prišli mej dva ognja in
posledica bi bila — strogi zapor in kar je
še huje: izgoni bi potem igrali veliko vlogo!
Sodrugi so nam svojočasno zamerili ta naš
nastop in so nam očitali strahopetnost. Danes
pa so »sodrugi« iz laškega tabora, ki sami
priznavajo, da je kaj lahko prirejati demon-
stracije ali pri takih nediscipliniranih masah,
kakor jih imamo v Trstu na tisoče, da je —
tako priznavajo sedaj — sila težko, da, celo
naravnost nemogoče preprečiti, da razvneto
gibanje ne preskoči bregov. »Ko bi bili
mi vedeli, kako daleč zaidemo
na zadnjih demonstracijah, bi
sine bili nikdar naložili take
odgovornosti!« Te besede je te dni
izustil neki ugleden člen laških internacio-
nalcev. Isti je še dostavil, da bi on, ako bi
imelo priti še kedaj do kake večje demon-
stracije, predno se ista prične, izrečno odklo-
nil vsako odgovornost! E seveda, to je ravno,
kar trdimo mi vedno: o takih demonstracijah
se pač ve, kje in kako se pričenjajo, a se
nikdar ne more vedeti, kje in kako se za-
ključijo. To prepričanje, ne pa strahopetnost
sili tudi nas, da svarimo pred demonstaci-
jami tja na slepo. Nam je hudo pri sreč, ko
čitamo sedaj dan na dan cele vrste obsodeb
radi zadnjih nemirov. Hudo nam je tembolj,
ker so obsodebne jako stroge in je med oba-

jenimi, lahko rečemo, 90 odstotkov naših
zavedenih delavcev, mejtem ko je med ob-
sojenci le neznatno število onih, ki so bili
pravi, intelektualni provzročitelji nemirov.
Ne radi, ali prisiljeni moramo priznati, da je
imel veliki »socijalist« Pepi Dalmatincev prav,
ko je rekel: »Lahi niso meumni, da
bi se izpostavljali!«

Ako Lahi niso neumni, so bili neumni
pa oni naši reveži, ki še vedno mislijo (ker
jim je od izvestne strani tako sugerirano),
da borba za socijalne reforme ni drugače
mogoča nego z gorjačo, s sovražtvom. Lahi
so vso stvar organizirali, potem so se lepo
poskrili za zavedene slovenske delavce, ki
sedaj plačujejo in bodo še dolgo plačevali
račune, ki so jih napravili drugi.

Ali dragoceno je vsakako to priznanje
laškega internacionalca, da Učekar in družba
pač znajo zanetiti plamen, ali v to da so
popolnoma nesposobni, da bi ga omejili na
tiste mere, kakor je bilo določeno.

Kar pravimo mi vedno: lahko je raz-
vneti ljudstvo s tem, da mu njega bečo
slikaš črno v črno in mu ob enem delaš
blesteče obljube za bodočnost. Ker ljudstvo
občuti prvo, tem raje veruje v drugo! Tako,
z besedo, je lahko »reševati« in »osrečati«
ljudstvo! Ali kaj naj rečemo k takemu po-
stopanju, ako osrečevatelj, novi apostol ne
daje nobenega jamstva, da bo govorjeni
obljubi sledilo tudi odrešitno dejanje?! Straj-
koveci v Nabrežini in v sv. Križu bi mogli
zapeti o tem jako interesantno in — žalostno
pesem.

»Socijalistična« — hvaležnost. Pod
tem naslovom nam pišejo: Pred dolgimi 38
leti je neki naš narodni obrtnik odprl malo
delavnico. Deset let pozneje je vzel k sebi
nekega mladeniča, katerega je izvežbal in mu
dajal zasluzka in kruha celih 28 let!! Pred
časom je ta delavec postal samostojen obrtnik
in ima sedaj sam delavce pod saboj. Oni, ki
je že 38 let »gospodar«, je ostal skozi ves
ta čas — revež, in je tudi danes revež, ki
ima le toliko, da skromno preživlja sebe in
svojo družino. Njega 28-letni delavec si je
pa prihranil toliko, da je mogel odpreti svojo
delavnico.

Nekega dne pa je rečeni 28-letni dela-
vec, sedaj sam svoj obrtnik, prišel v obiske
k prejšnjemu gospodarju svojemu. Pogovar-
jala sta se o tem in onem in prišla sta tudi
na socijalistično vprašanje.

Gospodar je izjavil, da on je naroden
socijalist, mejtem ko je njega nekdanji de-
lavec rekel: »Jaz sem resničen socijalist. Vi
ste pa izkoriščevalci revnih
delavcev!« Naš vrli starina se je kar za
glavo prijel, začuvši tako grdo očitiranje, in to
od človeka, ki je le dobrote užival pri njem
in ki dobro ve, da nesrauno laže, ko tako
grdo obdoljuje siromašnega obrtnika, ki je re-
vež delal celih 38 let, da je skromno hranil sebe
in svojo družino in ki je vsikdar radi sam
trpel pomanjkanje, da je le pošteno pla-
čeval svoje delavce! Torej tudi svojega
zasramovalca!!

Ni li to podlo?! Ni li to onečestvanje
pojma socijalne reforme, opravičenih strem-
ljenj delavskega stanu?! Takov le človek, ki
svojega »socijalizma« ne umeje manifestirati
drugače, nego z zasramovanjem drugih ljudi
— bi zaslužil, da bi užaljeni pograbil bič in
ga prav čvrsto ožgal po plečih!

To so vam najnovejši — socijalisti!!

Popravek oziroma popolnjenje. V
včerajšnji IV. članek o »važnosti Trsta« se
je urinilo par neljubih pomot. V drugi ko-
loni v drugi oziroma tretji vrsti od zgoraj je
čitati: »Kakor Italijanom, tako so veliko-
nemški načrti prisodili nalogo, da pomorejo
Nemštvu izvršiti ...« To je izostalo par bes-
ed in se mora glasiti: »Kakor Italijanom,
tako so velikonemški načrti tudi Madjarom
prisodili nalogo, da pomorejo Nemštvu iz-
vršiti itd.«

V drugi vrsti drugega odstavka v drugi
koloni je čitati: »Zato naj ima začasno
na d v l a d u j e ...« Čitati treba pa »nad-
vladje«.

V zaključku članka je čitati: »...² potem
čujemo iz te konfrontacije velik, glasen, vsa-
komur vidljiv in usoden, lapidaren go-
vor«. Tu je skrat v stavčevi omari postavil
»vidljiv«, mesto »umljiv«.

Kardinal Missia je umrl vsled srčne
kapi, kakor smo že sporočili. »Slov. Narod«
pripoveduje o nastopnem dogodku, ki bi pri-
šel, da se je v njegovi emineni ta bolezen
razvijala že dolgo časa. Kardinal je živel
jako zmerno, ali jedno strast je imel: kadil
je rad. Ko je bil nekoč na nekem dinéju pri

deželnemu predsedniku baronu Heinu, je pod-
župan ljubljanski dr. vitez Bleiveis svaril
pokojnega kardinala, da mu kadenje viržink
jako škoduje. Tedanji škof ljubljanski pa da
se je le nasmešnil in — zapalil novo vir-
žinko.

Veseleca, ki jo je priredil pevski zbor
»Bratovščina sv. Cirila in Metodija na Ve-
likonočni ponedeljek v dvorani »Narodnega
doma« v Barkovljah, je izpala povsem dobro.
Od štirih prvskih točk so morali 3 ponavljati.
Buren aplavz sta žela možki zbor »Poputnica
hrv. doma« od Eisenhutha in pa »Z glasnim
sumom skora« od Stanka Premrla. V orke-
stru je bilo vse dobro, samo pihalni instru-
menti so bili precej preglasni. Igra se je
igrala prilično dobro — no, popolnosti ne
moremo zahtevati od igralcev, ki so vsi sto-
pili na oder prvokrat.

Merila stroge kritike ne smemo rabiti.
To bi bilo krivično in ubija, izlasi pri dile-
tantih veselje do nadaljnjega delovanja. Rečemo
pa, da nas vesele ti impozantni nastopi pev-
skega zbora naše vrle »Bratovščine sv. Cirila
in Metodija. Gospoda pevovodjo K o š l i n a
moramo pohvaliti za vspeh, ki ga je dosegel
s svojem prvim oficijelnim nastopom. Trudil
se je, toda vspešno. Njegovo vedenje na odru
nam je ugajalo povsem. Le odločno in ener-
gično naprej!

Peveci in igralci smejo biti zadovoljni z
moralnim, kakor tudi materialnim vspehom,
kajti velika dvorana je bila polna, sedeži
razprodani in ljudstvo zadovoljno.

Toliko o koncertu. Sedaj pa par besed
na splošno. Navado ali bolje rečeno: razvado
kadenja v dvoranih treba vendar enkrat
odpraviti, ker kadenje sploh ni na svojem
mestu tam, kjer se shaja veliko število
ljudstva in vmes žensk in otrok: sosebno pa
ne na veselicah, kjer morajo nastopati peveci.
Dim kvari glas. Na to, da se ne bo kadilo,
naj pazijo prirejevalci naših veselice. V slu-
čaju potrebe pa tudi poslušalci sami. Proč
torej s to razvado!

Še neko nepristojnost naj omenimo tu. Ka-
dar se poje ali igra na odru, naj bi ne gledali
do-liz odra razni ljudje, ki nimajo tam nika-
kega posla — ker to neverjetno moti igralce
in udeležence.

Krčmarju v »Narodnem domu« bi sve-
tovali, naj postavi na vrt dva postreznika, ker
je eden premalo.

Iz-pred naših sodišč. Dogodki
meseca februarja pred trža-
škimi deželnimi sodiščem. — 21-
letni Gabrijel Pipan je bil obdolžen, da je
dne 14. februarja redarje, ko so v ulici
Acque razganjali množico, insultiral z besedo
»vigliacchi« (strahopetci). — Na včerajšnji
razpravi je obtoženec zanikal to ter je skušal
tudi dokazati svojo nekrivdo s tem, da ne
ume niti jetne laške besede. (Na razpravi je
govoril nemški). Redarja, ki sta bila zaslišana
kakor prič, sta pa obtožbo potrdila in je
redar Alojzij Masart dokazoval, da je ne-
mogoče, da bi obtoženec ne znal niti besedice
laški, koje vendar v momentu, ko je bil are-
tiran, povprašal redarja v laškem jeziku, zakaj
da ga je aretirali?!

Sodni dvor je Pipana spoznal krivim in
ga obsodil na 1 mesec strogega zapor. Bran-
itelj je bil odv. dr. Brocchi.

41-letni čevljar Ferdinand Bonan iz Tr-
žiča je bil obdolžen, da je dne 15. februarja
hujskal množico ter žalil vojake z žvižga-
njem. Na včerajšnji razpravi je obtoženec
zanikal to. Redar, kateri ga je aretirali radi
tega čina na borznem trgu, pa je potrdil
obtožnico. Sodni dvor je Bonana obsodil v 2-
mesečni zapor.

18-letni Ernest Štrukelj iz Trsta in 18-
letni Ivan Brezovič tudi iz Trsta, sta bila
v neki družbi, ki je dne 15. februarja zju-
traj po ulici Rosetti in po nekaterih bližnjih
ulicah razbijala ulične svetilke in šipe na
oknih. Ker pa ta obtožba na razpravi ni bila
niti približno dokazana je sodni dvor oba
obtoženca rešil obtožbe.

Istotako je sodni dvor rešil obtožbe tudi
Dominika Boscolo iz Benetk, ker sodna raz-
prava ni dokazala, da bi bil dne 15. febru-
varja razbijal svetilke in upil »fora il luto!«,
radi česar je bil obtožen.

35-letni Jakob Padovan iz Trsta je bil
obdolžen, da je o izgreduh zakrivil zlobna
poškodovanja ter da se je z oboroženo roko
protivil redarjem. Sodni dvor ga je na vče-
rajšnji razpravi spoznal krivim in obsodil v
18 mesečni ječo.

Radi neobgljivosti nasproti redarjem pa
je sodni dvor obsodil: 16-letnega kovača
Karola Lončarja iz Trsta in 18-letnega Ivana

Busciola iz Italije v 7-dneven zapor; 21-letnega strojevodjo Josipa Stepiča iz Trsta, 20-letnega težaka Ivana Marsiča iz Kopra in 24-letnega Frana Frausina iz Milj vsakega v 10-dneven zapor; 21-letnega Josipa Vidmarja iz Rihemberga in 20-letnega Ivana Lokarja iz sv. Ruprehta v 14 dneven zapor.

Sodnemu dvoru je predsedoval svetnik Petronio, sodniki so bili: svet. Maffei, Mosche in Apollonio. Državno pravdnistvo je na jutranji razpravi zastopal drž. pravdnik dr. Chersich, na popoldanski pa drž. pravdnika namestnik Minio; branitelji so bili odvetniki dr. Brocchi, dr. Breitner, dr. Baeggio in dr. Cuzzi.

Drobne vesti. Težka nesreča na parniku. Na parniku »Sebenico«, ki je zasidran v naši luki, ponesrečil je večer 22. l. kurjač Anton Učinič. Ko je stal blizu neke parovodne cevi, je ista razpočila in je par, ki je prihajal iz razpokline, Učiniča močno opeknel na rokah. Odvedli so ga v mestno bolnišnico.

Težko ranjenje. Dva redarja slišala sta predsinoti okoli polnoči sumljivo kričanje, ki je prihajalo iz ulice Solitario. Ko sta se iz ulice dell' Istituto podala tjakaj, sta kmalu naletela na dva bežeča moža. — Na tozadevno vprašanje redarjev odgovarjala sta, da sta pobegnila, boječa se, da jih nekdo, s katerim sta se aprla, ne rani.

Redarja sta se na to tema dvema podala nekoliko naprej po ulici, kjer sta našla 20-letnega trgovskega pomočnika Rolanda Rocca, ki je imel v desnem ledju tako težko rano, da ni mogel niti odgovorjati na vprašanja redarjev. Ranjenega mladeniča so odvedli v bolnišnico, druga dva, ki sta se izdala za brata Petra in Frana S., pa v zapore, ker je Peter priznal, da je mladeniča ranil. Peter S. je star 39 let in stanuje v ulici Amalia, njegov brat pa 25 let, ki stanuje v ulici B seo; oba sta težaka.

Ranjen o streljanju stopiči. V tukajšnji bolnišnici so večer pripeljali 45-letnega Josipa Ogrina iz Dekani. Predvečrajšnjim se je namreč o streljanju stopiči eden topič prehitro izstrelil in je strel zadel Ogrina v obraz tako nesrečno, da je revež izgubil levo oko, a je v nevarnosti, da izgubi tudi desno.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 2. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Nuova 1, voziček, svetiljke, kovaška oprema, pohištvo in razno; ul. Scuole nove 19, ulica Nuova in Istituto 1, hišna oprava in tokarnica; ulica Castaldi 5, chiffonier; ulica Farneto 27 A, hišna oprava; ulica Carradori 1, pohištvo in knjige; Škedenj 275, konj.

Vremenski vestnik. Večraj: toplomer ob 7. uri jutraj 10.5 ob 21 uri popoldne 17.8 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 763.5 — Danes plima ob 4.43 predp. in ob 6.21 pop.; okeka ob 11.49 predpoludne in ob 11.35 popoldne.

Društvene vesti.

»Lepa Vida«. Dramatični odsek pevskega društva »Adrijas« v Barkovljah vabi na I. dramatično predstavo, ki jo priredi na »Belo nedeljo«, dne 6. aprila 1902. v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah in sicer bo predstavljala dr. Josipa Vošnjaka narodno dramo v petih dejanjih »Lepa Vida«. Začetek predstave točno ob 6½ uri zvečer. Med posamičnimi dejanji bo sviral vojaški orkester e. in kr. pešp. št. 97. Vstopnina: na predstavo 30 nvč. za osebo; sedeži I. reda 1 K, II. reda 30 nvč., III. reda 20 nvč.

Ozirom na velike stroške, katere ima podpisani odsek, nadejati se je, da slavno občinstvo iz mesta in okolice prihihi mnogoštevilno na to krasno predstavo.

Dramatični odsek.

Veselite »Velesile« v Škedenju. Pevsko društvo »Velesila« v Škedenju priredi v nedeljo, dne 6. t. m. veselico s petjem, igro in godbo v veliki dvorani »Čemot« v Škedenju. Z veseljem moremo konstatirati, da se je to pevsko društvo, ki je prejšnje čase stalo na tako izbornem glasu, zopet osvežilo in pomladilo tako, da zopet zavzema svoje prejšnje odlično mesto med našimi pevskimi društvi. Zbori, ki se bodo peli na nedeljski veselici, so pod spretnim vodstvom gospoda Valentina Pižona jako dobro naštudirani in je udeležencem te veselice zagotovljena izvrstna zabava. Vspored veselice je sledeči:

Gerbič: »Slovanski brod«, poje zbor. Ivan pl. Zajc: »Hrvaticam«, poje zbor. Eisenhut: »Mazurka«, poje zbor. V. Vauda: »Slovce«, četveroapev. I. D.: »Raztrešence«, igra v 1 dejanju.

Med posamičnimi točkami vpreda bo svirala godba, po veselici pa bo ples, ki bo trajal do 2. ure v jutro.

Z ozirom na sedanjí pomladanski letni čas, ki ob nedeljah kar sili vsakega meščana na nedeljske izlete v okolico, smo prepričani da se prihodnjo nedeljo slov. izletniki v velikem številu podajo obiskat našo dično »Velesilo«, ki že toliko let vzdržuje in širi narodno zavest na toli izpostavljeni točki naše okolice, kakor je ravno Škedenj. Pomisliti treba, da tudi najpogumnejši borilci slednjič obnemorejo, ako jim od nikjer ne prihaja vsaj moralna pomoč. — Začetek veselice bo točno ob 5. uri popoldne. Ustopnina k veselici za osebo 60 st., otroci do 13. leta 30 st., sedeži 20 st., k plesu 1 K.

Torej v nedeljo enkrat vsi v Škedenj!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Splošna stavka težakov in voznikov na Reki.** Kakor smo že sporočili na kratko v sinočnji brzojavni vesti, zapričela je večeraj jutraj na Reki splošna stavka težakov in voznikov. Vseh stavkujočih je okoli 2000. Ves promet na Reki je zaustavljen. Parobrodi stoje nakreani ob obali, a nikdo jih ne razklada. Drugi prazni pa čakajo na blago, ki je zanje pripravljeno na obali in v skladiščih. V vsem mestu ni bilo večeraj videti niti jednega voza na delu. Stavkujoči pa so se vedli povsem mirno in ni bilo nikakih izgrediv.

Delodajalci in delavci so se bili sicer pogodili, a vse se je razbilo ob trdoglavnosti upraviteljstva banke, ki ima nakladanje in razkladanje vagonov v svobodni luki v svojem področju.

Oblasti na Reki in Sušaku so odredile vse potrebno za vzdrževanje miru. Vojaki so konsignirani v vojašnicah. Tudi žene, ki so bile na delu v skladiščih, so zapustile delo.

P. S. Tako se je glasilo poročilo, ki smo je prejeli danes jutraj:

Pozneje pa smo doznali:

Večraj ob 2. uri popoldne se je doznalo, da so sklenili zopet zapričeti delo vsi delavci razun onih, ki so v službi banke, katera ima nakladanje in razkladanje vagonov v svobodni luki. Ti bodo, podprti od vseh drugih delavcev, nadaljevali stavko, dokler ne bo doseženo sporazumljenje.

× **V Gorici** so imeli predvečrajšnjim laški visokošolski shod za laško vseučilišče v Trstu. Shod se je vršil v gledališču. — Po shodu so obedovali pri Dreherju, kjer se je pridno napivalo in pilo na zdravje dvatisočletne kulture. Ko so bili pa ti potomci Romula in Rema zadostno ginjeni, so odšli iskat svežega zraka. Po ulicah so klicali: Viva Gorizia italiana, f o r a i s š a v i itd. in peli so Slovence izvajajoče pesmi: »Marameo« in »Nella patria«. Tako so kazali potrebo po ustanovitvi laškega vseučilišča!

»Soča« apostrofira e. kr. okrajno glavarstvo, kako to, da ni policije posegla vmes in kako to, da oblastva mirno gledajo taka izzivanja po ulicah, ki bi utegnili prineesti jako neprijetnih posledic?!

To apostrofiranje je gotovo jako opravičeno. Ali, ako prav sodimo, moramo priznati, da je bilo vedenje laških vseučiliščnikov, z njih lastnega stališča agitacije za laško šolo jako umestno in opravičeno, kajti eklatantneje ne bi bili mogli dokazati, k a k o p o t r e b n i s o š o l e — pa tiste iz nekdanjih časov, ko je bila še palčica imenitno vzgojevalno sredstvo.

× **Protestantska agitacija v Furlaniji.** — V Rusiču v Furlaniji je nastalo živahno protestantsko gibanje, kateremu načeljuje komtesa Latour. 12 družin izmed njenih kolonov je pristopilo te dni k protestantizmu.

Vesti iz Kranjske.

× **Preskrbuine mestnih delavcev v Ljubljani.** Načrt, s katerim se bo pečal v eni prihodnjih sej ljublj. obč. svet, določa preskrbuine za mestne delavce in diurniste ter njih vdove in sirote. Po 10-letnem službovanju imajo ti v slučaju invalidnosti pravico do pokojnine v iznosu 20 % letne plače, za vsako nadaljnje leto 1-5 % več do najvišje meje 75 %. Minimum se določi na letnih

240 kron. Za vdove je določenih 50 %, za sirote 15% možu ozi. osetu pripadajoče pokojnine. Mestna občina da v to svrhu vsako leto 2000 K, delavci sami donajajo v zaklad z 20 % svoje plače. Za pomožne uradnike se ustanovi poseben zaklad.

* **Narodna čitalnica v Vipavi** vabi na koncert, ki ga priredi s prijaznim sodelovanjem postojinskega salonskega orkestra in pevskega zbora v nedeljo dne 6. aprila 1902. v prostorih gosp. Petrovičiča. Vspored: 1. Smetana: »Prodana nevesta«, koračnica. 2. Tittl: »Planinčica«, ouvertura. 3. Ziehrer: »Avstrijski zvoki«, valček. 4. Kubišta: »Spomin na Slavjanskega«, 5. Eilenberg: »Kovačnica v gozdu«, 6. * * »Violina-Solo«. 7. * »Svatba na kmetih«, komičen nastop. 8. Kubišta: »Glasbeni odmevi«, potpouri. 9. Eilenberg: »Mlin v črnem lesu«, idila. 10. Simandl: »Josipina polka«. 11. Kubišta: »Postojinska jama«, valček. 12. Eilenberg: »Petrograjska vožnja na saneh«, galop. — Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K. Ker je čisti dohodek namenjen revni šolski mladini Vipavski, se preplačila hvaležno sprejemajo. Koncert se bo vršil ob vsakem vremenu.

Na obilno udeležbo nljudno vabi

ODBOR.

Razne vesti.

Največi triumf. V nekem mestu — ime nam je ubeglo iz spomina — se je dogodilo nedavno temu nekaj nečuvnega, nedoživljenega do sedaj. Tašča in zet sta bila v vojnem razmerju med seboj. To ni nič novega. To se dogaja baže tudi v najboljih družinah. Saj je že od nekdaj tako in ostane bržkone za vse bodoče čase, da ravno tega, kar ima zet najraje, tašča ne vidi rada in preko tašče tudi ne sicer ljuba, draga, pokorna ženica.

Ta razlika v naziranjih dovaja rada do hrupnih prizorov, do solz in do omotice. Pa le pri dobri ženici, dočim nje ljuba mama vstraja v boju: trdno, kakor hrast v burji! In zlobni jeziki govore, da se rado dogaja, da njej ostaja — zadnja beseda! Trentaun — bi rekel naš Tržačan.

Ali v gori omenjenem slučaju je prišlo drugače. Tašča je o nekem takem hrupnem prizoru malce preostro brusila ostrino svojega jezika, a zet, nedorasel za tako dvobojevanje, je iskal obrambe — na sodišču: tožil je taščo radi žaljenja na časti. — Prišel je dan razprave. Prišla sta: on resen, trd, ona jezuega obraza, bliskajočih oči, pošiljajočih strele v nasprotnika. Sodiščnik je skušal stvar poravnati na lepem. Izlasti je govoril na srce tašči, da je zgrešila, da naj torej prekličie in naj prosí zeta za odpuščenje! Z ozirom na skušnje, ki si jih je nabral marsikdo onih, katerim je bilo usojeno braniti se na dve fronti, na ono soproge in na ono nje drage mame, je bila to gotovo gorostasna inasnuvacija. Ali v našem slučaju se je dogodilo nezaslišano, nedoživljeno: tašča je preklicala, tašča je prosila zeta za odpuščenje!

Kronisti trde, da je to največi triumf, ki ga more izvajevati možko bitje.

Gospodarstvo.

Nekoliko praktičnih črtic o trgovstvu. (Dalje.)

Vsega bi se dotičnik lahko obvaroval, ako bi se bolj zanimal za obstoječe, zadevajoče ga trgovinske navade, običaje, zakone, in da je previdnejše uporabljati paragrafe trgovskega zakonika ter jih natizneje proučeval. Čas, ki se porablja za tako potrebno proučevanje, ni izgubljen in trud se navadno izplačuje že o prvi priliki.

Red v knjigah in točnost v pismu (korespondenci) pa igrata pri trgovcu prvo in najvažnejšo ulogo. Zato pa je pregovor, da »človek nikoli zadosti ne zna« in da se mu je vedno učiti, ravno za trgovski stan posebno resničen. In ravno trgovskemu stanu se stavljajo danes take in tolike zahteve kakor morda nobenemu drugemu.

Dober trgovec, ki se hoče uspešno boriti za življenje, mora biti v vseh rečeh vedno na svojem mestu — osobito pa veletržec — in mu je računati ne le z domačimi dnevnimi cenami različnega blaga, temveč paziti mu je na vse izpremembe, ne samo v svojem lastnem okrožju, ampak po vsem širokem trgovskem svetu. Zanimati ga mora vse: letina doma in na tujem, štrajki (stavke delavcev), borzna poročila, vesti o ustajah, vojne itd. Izlasti pa mora biti trgovec doma cel mož na svojem mestu.

Oborožen mora biti čim bolj z jezikovnim znanjem. Razun materinega jezika treba znati našemu trgovcu še nemški in laški. Upoštevati mora vse dejanske razmere svoje okolice, znati mora boriti se z nivistalo konkurenco, umevati poleg trgovskih še državne in deželne finančne zakone ter razne pošne carinarske odredbe.

Ob neprestanem vrvenju in gibanju mora dober trgovec v enomer slediti časovnim razmeram in dobro poznati spremembe ter učiti se na njih.

Tako oborožen duševno ter tudi materialno — vsaj svojim razmeram primerao — podstavljen trgovec — trgovec torej, ki pozna svoj delokrog in umeje svojo nalogo ter hitri tek našega časa, more nastopati, uspešno operirati in ustvarjati si trdeu temelj v trgovini.

V nastopnem si dovoljujem navesti, v mal izgled, nekaj prilik in slučajev iz trgovske prakse ter jih predočiti čitateljem tega lista, da vsakdo sodi o njih ter jih eventualno porabi v svojo korist.

(Pride še.)

Brzojavna poročila.

Pogajanja med Avstrijo in Agersko.

DUNAJ 2. (B.) Nasproti vestem po listih, po katerih so se gospodarsko politična pogajanja obojestranskih vlad kritično zasuskala, je »Budapester Correspondenz« pooblašena v izjavo, da v odnošajih mej obojestranskima vladama ni nastopila ni najmanjša sprememba, da se marveč, izlasti z dogotavljenjem novega carinarskega tarifa deluje dalje po metodi izbrani že od začetka.

Ministra pred cesarjem.

DUNAJ 2. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je vsprejel ministerskega predsednika grofa Szella in na to ministra honvedov barola Fejerwaryja.

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesrečno. —

Pristni teran

razpošilja Jakob Pierobon v Vrsaru (Orsera) v sodih od 30 l naprej, po 10 gold. hl za družino in po 8 gld. hl za gostilno franko Trst. Informacije in uzorec pri Sankovič, ulica Valdirivo št. 11.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **T R S T** TOVARNA: Via Tosa, vogal Via Limitanea ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21 Telefon št. 670. Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Čene brez konkurence.** ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavlo se na pa obrod all železnico franko.

Zlata ženska ura

z verziro bila je večeraj zgubljena od Rojan-
ske cerkve do Piščanev. Kdor jo je našel,
je naprošen, da isto izroči proti primerni na-
gradi upravnih »Educati«.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
trdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
kapitla in rizika z razpečevanjem zako-
nito dovoljenih državnih papirjev in srečk.
Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester-
reicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Spretnega pisarja

sprejme v svojo pisarno Dr.
Matej Pretner, advokat v Trstu,
Via Cassa di Risparmio št. 7.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.
izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do
najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne
spomenike.

Velika zaloga slanega ali žganega marmorja
v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor
tudi za podobe bodisi bele ali barvane.
Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih
cenah.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.
Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljke vsake vrste in
kamor si bodi.

Proti malokrvnosti, za rekon-
valescente in v obče za vse šibke
osebe kakor tudi blede deklce
se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih
potrebni količin železa in delujočih
prvin kinina.

Steklenice po kron 1-20, 2— in 3-60.

Vdobra se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Pošne pošiljke s povzajem.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vokal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč.
Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.
Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle.
Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement
»Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Trvdka je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

12 žag za obdelovanje lesa in priprav-
ljanje dog.
36 vodnih napeljav.
17 tiskarn in kamnoti-karn.
13 mehaničnih delavnic.
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
7 naprav za izdelovanje praha proti
mrčesom in drog.
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in
parom.
12 sladčičarn, pekarn, tovarn za biškot
in konfete.
32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože,
Tovarne za obleko itd.
Perilnice,
Predilnice,
Tovarne za parafin in cerezin,
» sardine,

Mline,
Podjetja za napravljane soli,
Tovarne za delati zamaške,
Stiskalnice olja,
Naprave za vodno slo,
Tovarne za šumeče vode,
Distilerije,
Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele
stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete,
od jermenja in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovarska dela, stopnice,
ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo, vzbuja siast in odvaža lahko. Z
redno uporabo istega se prebavljanje krepi
in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
mače zdravilo, katero varuje in ohrani
rane čiste, vnetje in bolečine olajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
6 nvč. več.

varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno polo-
ženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran 203, vokal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotoža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obre-
stuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zara-
čunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada
mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse
svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti
to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih
otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom
c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice do-
bivajo se brezplačno.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2,

priporoča prečast. duhovščini za izdela-
vanje cerkvenih posod in orodja. Pri-
pravo cerkvenega orodja olajšuje
revnim cerkvam s tem da daje tudi
na obroke. Obroke si pa preč. p. n.
gospod naročevalec sam lahko določi.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates.
in kouserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče
poprave, toliko za cerkve kolikor za
zasebnike. Velika in izbrana zaloga
latev za okvirje in drugih predmetov
po zelo nizkih cenah.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja
NEUNKRCHEN (Spodnje avstrijsko.)

Se dobiva v vseh lekarnah v za-
vitku po 2 K. avst. velj.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr.
častništvo, vladni, mestni in železniški urad-
niki ter vdobe kakor tudi uradniki podjetij
in privatni uradniki, ki so udje kaknega pen-
zijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne-
premičnine, urednostne listine, renté, vžitke,
zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7 I

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Pošne naročbe se izvrše takoj. Pošiljke so poš-
tne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in nslužencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloyd.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.